18. Якое слова прапушчана ў народным выслоўі?

Ваду таўчы – … і будзе.

А) смятана. **Б)** масла. **В)** вада. **Г)** каша. **Д)** кісель.

19. У якіх словах на месцы пропуску напішаце літару **ў**?

1) во..к; 2) а..сянка; 3) жале..ка; 4) по..ка.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 2, 3. **Д)** у 3, 4.

20. Якое(-ія) слова(-ы) з прапанаваных заканчваецца(-юцца) спалучэннем ***[шч]***?

1) хвошч; 2) шчаняты; 3) дождж.

А) усе дадзеныя словы. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2,3.

21. Колькі разоў сустракаецца апошні гук слова *пад* у назоўніках вершаванай загадкі Н. Гілевіча?

Закаціўся пад плот,
Лёг у баразёнцы,
Паласаты жывот
Грэючы на сонцы.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

22. Дадзены назвы птушак на беларускай мове:

1) сітаўка; 2) крыжадзюб; 3) жаўна; 4) крумкач.

Якая назва мае адпаведнік у рускай мове *клест*?

А) няма такой назвы. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

23. Выберыце з прапанаваных слова(-ы) з ***[дз]***.

1) дзверы; 2) дзяцінства; 3) дзынканне.

А) 1. **Б)** 1, 2. **В)** 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3.

24. У беларускім алфавіце першая літара *а*. У рускім алфавіце таксама літара *а*. А якая першая літара ў лацінскім алфавіце?

А) v. **Б)** ž. **В)** f. **Г)** a. **Д)** g.

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –
Грамадскае аб'яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by https://bakonkurs.by/ https://конкурс.бел/

Унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр БА «Конкурс». Заказ 2. Тыраж 21400 экз. 2023 г.

Конкурс па беларускай мове і літаратуры «БУСЛІК-2023»

Чацвер, 16 лютага 2023 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якой ацэньваецца заданне конкурсу, – 120, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі; у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца даведнікамі, падручнікамі, слоўнікамі, іншымі пісьмовымі або друкаванымі матэрыяламі, электроннымі сродкамі інфармацыі і сувязі забараняецца; не дазваляецца таксама абменьвацца інфармацыяй з іншымі ўдзельнікамі і задаваць пытанні настаўніку; ручка, чарнавік, картка і заданне – гэта ўсё, што патрэбна мець удзельніку;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой і захоўвае іх да падвядзення канчатковых вынікаў;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце https://bakonkurs.by/ праз 1–1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі Якуба Коласа:

Як той вандроўнік адзінокі,
Я марыў свой праклясці след
У нейкі край, у нейкі свет,
Такі чароўны і далёкі.

Колькі слоў з літарай **ў** ужыта ў радках?

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

2. Колькі назоўнікаў у скорагаворцы?

Пад вываратнямі вавёрка віла вяроўкі вёртка.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

3. Прачытайце загадку: *Я вада і па вадзе плаваю.*

Літары ў слове-адгадцы пераблыталіся. Вызначце правільны варыянт.

А) е, н, г, с. **Б)** ё, д, л. **В)** а, м, а, х, р. **Г)** а, з, т, е, в, р, ь. **Д)** й, і, е, н.

4. Мы з літарай ***з*** знаёмства маем, а таму словы з напісаннем літары ***з*** падбіраем:

1) ..вязка; 2) ..мазка; 3) ..дань; 4) ..зянне.

У якіх словах на месцы пропуску напішаце літару ***з***?

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 2, 3. **Д)** у 3, 4.

---

5. Якія галосныя з прапанаваных неабходна ўставіць на месцы пропуску ў слове *д..м*, каб атрымаліся словы з пэўным лексічным значэннем?

1) о; 2) ё; 3) ы; 4) і.

А) усе прапанаваныя галосныя. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 2, 4.

---

6. Якой часцінай мовы з'яўляецца выдзеленае слова ў народным выразе?

*На **гарыстым** полі не гавораць таямніц.*

А) назоўнікам. **Б)** прыметнікам. **В)** дзеясловам.
Г) займеннікам. **Д)** прыслоўем.

---

7. Базыль атрымаў заданне дапісаць сказы, падабраўшы патрэбныя назоўнікі. Дапамажыце хлопчыку справіцца з заданнем.

1. У дуброве растуць … . 2. Ля дарогі ўкапалі … .
3. На маскарад надзенем … . 4. Будаўнікі надзенуць … .

а) каскі; б) маскі; в) слупкі; г) дубкі.

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **Б)** 1-б, 2-а, 3-г, 4-в. **В)** 1-в, 2-г, 3-а, 4-б.
Г) 1-г, 2-в, 3-б, 4-а. **Д)** 1-б, 2-в, 3-а, 4-г.

---

8. У якіх словах з дадзеных аднолькавая колькасць гукаў і літар?

1) ясень; 2) камень; 3) мільён; 4) шчаўе.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 1, 3. **Д)** у 2, 4.

---

9. Калі замяніць першую літару ў слове *горка*, то атрымаецца слова са значэннем *'драпежны пушны звярок сямейства куніцавых з густой бліскучай поўсцю'*. На якую літару трэба замяніць літару ***г***?

А) няма такой літары. **Б)** на літару ***н***. **В)** на літару ***з***.
Г) на літару ***ж***. **Д)** на літару ***л***.

---

10. Вызначце з прапанаваных слова(-ы), якое(-ія) нельга падзяліць для пераносу.

1) яліна; 2) арыя; 3) мільёны.

А) усе словы. **Б)** няма такога слова. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

11. Прачытайце ўважліва сказ:

Будзь чулы, уважлівы да ўсіх людзей усюды і заўсёды!

Які гэты сказ па інтанацыі?

А) апавядальны. **Б)** пытальны. **В)** клічны.
Г) пабуджальны. **Д)** няклічны.

---

12. Васілёк сустрэўся з сябрамі і расказаў: *"Марожанае мы лізалі, а ў ім разынкі ляжалі. Мая малодшая сястра іх старанна жавала і ад стомы ўсё зявала."*

Які адпаведнік мае ў рускай мове назоўнік *разынкі*?

А) слива. **Б)** изюм. **В)** курага. **Г)** инжир. **Д)** финики.

---

13. Прачытайце народную заклічку:

Агурочак, агурочак,
Не хадзі на той платочак:
Там мышка жыве,
Табе хвосцік адгрызе.

Якім членам сказа з'яўляецца слова *агурочак*?

А) не з'яўляецца членам сказа. **Б)** дзейнікам. **В)** выказнікам.
Г) дапаўненнем. **Д)** азначэннем.

---

14. Выберыце з дадзеных прыкладаў тыя, у якіх патрэбна напісаць на месцы пропуску ў прыметніках канчатак ***-ы***(***-і***).

1) сонечн.. надвор'е; 2) доўг.. цень; 3) металічн.. цвік.

А) усе прыклады. **Б)** няма такіх прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

15. Прачытайце ўважліва сказ:

Ляжаць ля талеркі відэлец, нож, лыжкі.

Колькі назоўнікаў у форме множнага ліку ў ім ужыта?

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

16. У якіх словах з прапанаваных толькі адзін ***[а]***?

1) баян; 2) мякіш; 3) яма; 4) агонь.

А) у 1, 2. **Б)** у 1, 3. **В)** у 2, 3. **Г)** у 2, 4. **Д)** у 3, 4.

---

17. Вызначце на дадзеных малюнках тыя выявы, у пачатку назваў якіх ёсць ***[г]***.

1) *2)* *3)* *4)*

А) няма такіх малюнкаў. **Б)** 1, 2. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 3, 4. **Д)** 3, 4.